

Základní škola a mateřská škola Lázně Kynžvart

Autor: Pavlína Sedláková

NÁZEV: VY_32_INOVACE_01_CJS_07

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Ročník: 5.

Druh učebního materiálu: prezentace

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2181

Datum vytvoření: 8. 01. 2012

Paryby

Anotace:

Žáci se během prezentace seznámili se skupinou živočichů – paryb, dělením paryb, stavbou těla, zástupci této skupiny, vysvětlením pojmu plankton, přizpůsobením životnímu prostředí. Prezentace trvala 20 minut.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

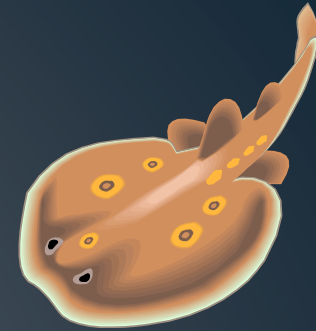
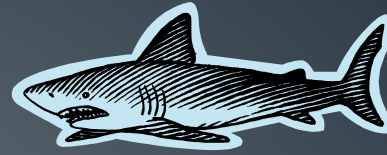
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Paryby

Jsou většinou mořští, vzácně sladkovodní živočichové. Nemají v těle kosti, tělo tvoří chrupavky (v lidském těle jsou v nose či ušních boltcích). Dělíme je na žraloky a rejnoky.

Výhody chrupavky:

Lehčí než kost, více ohebná, umožňuje parybám se vznášet

Paryby mají výborný sluch, čich, chuť a hmat.

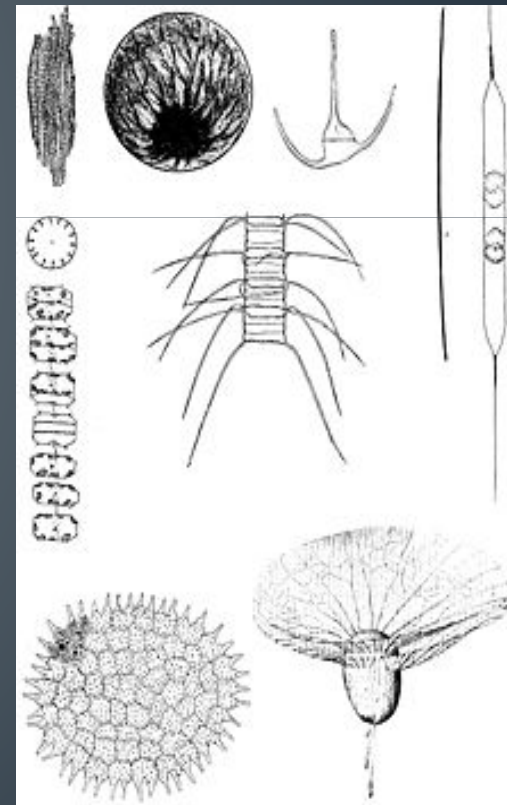
Potrava:

Jejich kořistí jsou ryby, jiní žraloci, delfíni, želvy, ptáci, měkkýši, korýši. Některé paryby se živí planktonem.

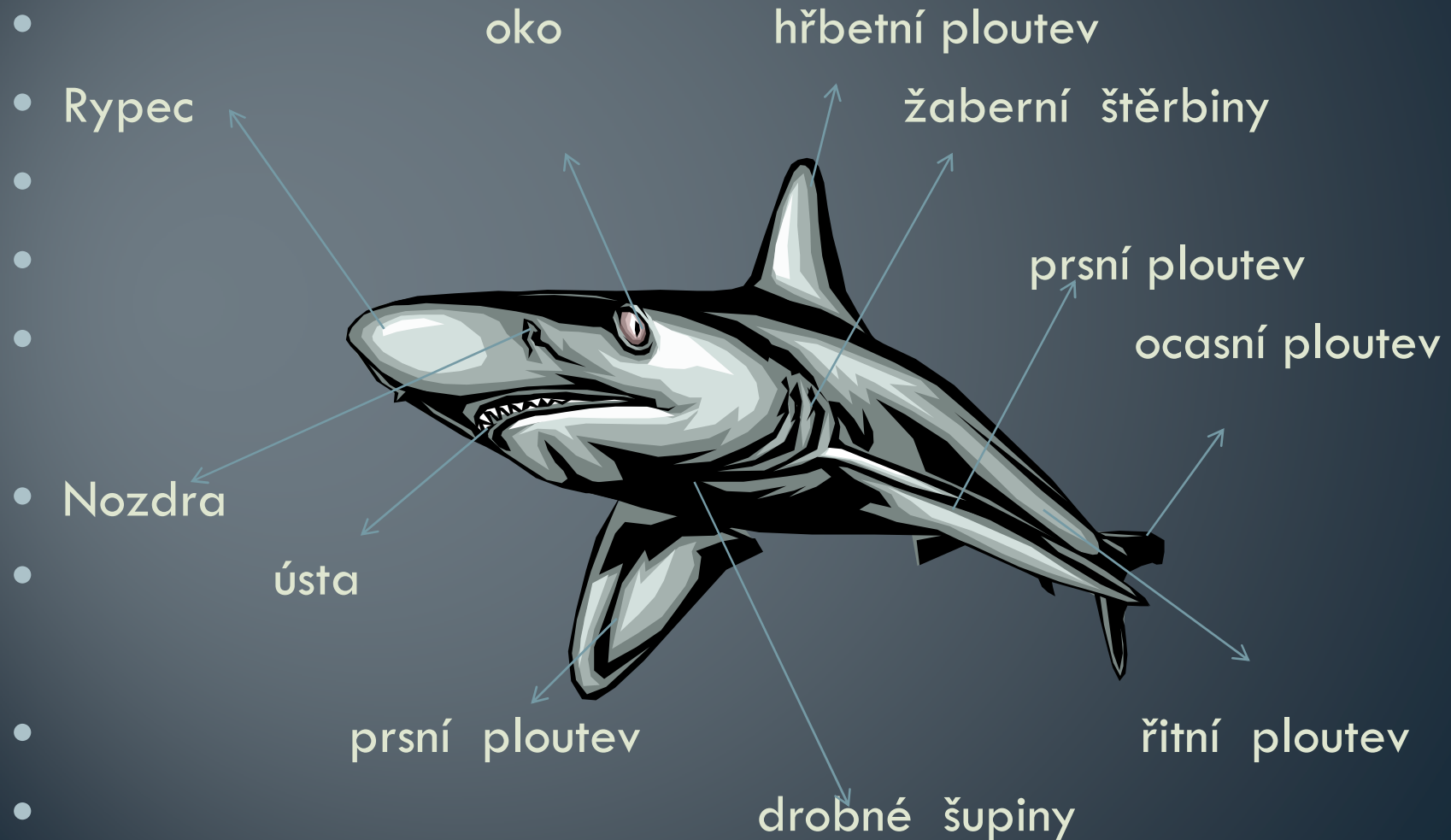
Plankton

Plankton je soubor mikroskopických organismů pasivně se vznášejících v prostředí. Pohybují se díky mořským proudům a turbulencím, ale někteří živočichové se po ukončení planktonické etapy mohou pohybovat vlastními silami, např. medúza.

Zástupci planktonu

STAVBA TĚLA ŽRALOKA

STAVBA TĚLA ŽRALOKA

- Kůží pokrývají drobné šupiny, které vybíhají v tvrdé a ostré hroty. Jedna se dotýká druhé, nepřekrývají se.
- Hlava je protažená v rypec, pod ním leží štěrbinová ústa s ostrými zuby. V blízkosti nozder má žralok smyslové váčky – radar, kterým je schopen zaznamenat kořist na velkou vzdálenost.
- Játra žraloka jsou velké, naplněná olejovitým tukem. Slouží jako zásobárna tuku, pomáhají nadnášet tělo a umožňují velmi rychle měnit hloubku.

REJNOCI

Rejnoci – tělo mají shora zploštělé, jejich párové ploutve srůstají a tvoří kolem těla lem, jsou dobrými plavci, ale jsou přizpůsobeny životu na dně, kde hledají potravu

PŘIZPŮSOBENÍ ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

ŽRALOCI

Vřetenovitý tvar – umožňuje rychlý pohyb.

Chrupavčitá kostra - umožňuje extrémí ohebnost, tím jim usnadňuje lovení i velké, rychlé a mrštné kořisti.

Dýchání – voda k žábrám proudí tlamou a vytéká ven žeberními štěrbinami, jen když se žralok pohybuje. Čím rychleji pluje, tím se dostává více kyslíku.

REJNOCI

Tvar těla – zploštělé, které umožňuje odolat velkému tlaku vody na dně moří. Jsou nenápadně zbarvení, mohou splynout se dnem, číhat na kořist nebo se jednoduše maskovat před dravci.

VÝZNAM PARYB

Lov paryb - pro maso, ploutve, či pro játra, která jsou bohatá na vitaminy A,E,D, dále se z nich získává olej, který se používá k léčbě různých onemocnění.

- Útok žraloka

Žralok napadá člověka v blízkosti pobřeží, kde žraloci loví potravu. Je nutné dodržovat základní bezpečnostní opatření:

- 1) Neplavat blízko pobřeží.
- 2) Nekoupat se za tmy nebo za soumraku, kdy jsou žraloci nejaktivnější.
- 3) Nechodit do vody, když krvácíte, protože krev vycítí na dálku.
- 4) Nebrat si do vody blýskavé věci, jejichž lesk připomíná rybí šupiny.

ODKAZY:

- OBRÁZKY:

- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/82/Carcharhinus_melanopterus2.jpg/280px-Carcharhinus_melanopterus2.jpg
- <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/04/Plankton.jpg/220px-Plankton.jpg>
- Zbylé obrázky jsou použity z klipartu.

- Texty:

- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Plankton>
- **CHRAMOSTOVÁ, I.,MATUŠKOVA, E.,PFEIFEROVÁ, E.: Člověk a jeho svět, učebnice pro 5. ročník základní školy, Brno, Didaktis, 2011, s. 28 , ISBN 9788073581695**